

PIOTR PRUSS

ur. 1911; Chełm

Miejsce i czas wydarzeń	Chełm, II wojna światowa
Słowa kluczowe	projekt Tajne nauczanie. Cisi bohaterowie, Jan Odroń, Helman

Byłem dwufunkcyjnym działaczem tajnego nauczania

Nie były to częste wyjazdy ze względu na bezpieczeństwo, ale powiedzmy przede wszystkim kontaktowałem się ze związkiem, którego prezesem był Helman, w zarządzie Okręgu Związku Nauczycielstwa Polskiego. Interesowałem się, bo początkowo wszystko związek miał w swoim ręku, a później rozdzieliło się - związek z związkiem i administracja szkolna, na której czele stanął pan Odroń. Kontaktowałem się i z Odroń, i z Helmanem. Tak jak bym prowadził dwie funkcje, jakbym był dwufunkcyjnym działaczem - i związkowym, i stricte nauczycielskim, bo tak to wyglądało wtedy. A wyjazdy za częste nie były, chociaż raz miałem taką sytuację, że po takiej konferencji znalazłem się z kilkoma osobami, z dwoma chyba, w Chełmie. Byliśmy w restauracji, miałem teczkę, i w tej teczce nieopatrznie jakieś dokumenty, które miałem później zniszczyć. Teczka leżała obok mnie, przyszedł pijany żandarm, teczkę zabrał. „Das ist mein” powiedział. I wtedy wyczułem, że sytuacja jest niebezpieczna w tej restauracji przy ulicy Lipowej chyba, już jej nie ma. Wyrwałem się temu Niemcowi, no i uciekłem. Udało mi się znowu uratować przed czymś, co mogło się skończyć czymś najniebezpieczniejszym. Wracając do kontaktów - dwa razy do roku, trzy razy do roku, różnie to bywało, były te spotkania. Helman ze związku, jak i Odroń z oświaty, oni znowu sięgali do wiedzy uzyskanej z Warszawy, bo tam była centrala - w Warszawie przy ulicy Smulikowskiego. I tak te, nazwijmy to instrukcje bardzo tajne, szły w dół. Z kolei powiedzmy ja miałem dwóch czy trzech kolegów, z którymi się kontaktowałem i którym znowu przekazywałem pewną wiedzę, czy aktualny taki jakiś instruktaż. A oni z kolei płynęli w teren, gdzie znowu w trójce rozmawiali z następnymi, o których ja już nie wiedziałem. Wiedziałem, że są, ale nie znałem ich, bo nie mogłem znać.

Data i miejsce nagrania	2009-05-25, Lublin
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"